Artikel 41 vragen over Manifest Gemeenten Natuurinclusief

Oss, 3 februari 2026

Geacht college van B&W,

Op 27 januari is het Manifest Gemeenten Natuurinclusief aangeboden aan de Tweede Kamer. Met het manifest spreken 18 gemeenten de ambitie uit om natuur structureel te verankeren in beleid en uitvoering. Want natuurinclusieve inrichting en beheer van de leefomgeving vormen de basis voor gezondheid, welzijn en brede welvaart.
De SP had verwacht dat de gemeente Oss een van de deelnemers zou zijn. Helaas blijkt dat niet het geval.

In het manifest benadrukken de gemeenten dat groen en biodiversiteit aantoonbaar bijdragen aan lichamelijke en mentale gezondheid, het verminderen van hittestress en het verbeteren van de luchtkwaliteit. Daarnaast nodigt een groene leefomgeving uit tot ontmoeten, bewegen en recreëren. Een natuurinclusieve leefomgeving draagt zo bij aan leefbare, gezonde en verbonden steden en dorpen.

Daarom heeft de SP de volgende vragen:

1. Bent u bekend met het Manifest Gemeenten Natuurinclusief?

2. Bent u uitgenodigd om mee te doen?

3. Zo ja, waarom heeft u dit niet gedaan? Of heeft u dit nog in beraad?

4. Zo nee, overweegt u om alsnog deel te nemen? Waarom wel? Of waarom niet?

Namens de fractie van de SP,

Adrie Geerts

Bijlage. Manifest Gemeenten Natuurinclusief

Manifest Gemeenten Natuurinclusief

gemeenten vragen steun en samenwerking voor versterken groene leefomgeving

Onze ambitie en overtuiging

Wij geloven in de kracht van de natuur. Alleen als de natuur een vanzelfsprekend onderdeel is van ons dagelijks leven, realiseren we een toekomstbestendige samenleving. Daarin krijgen flora en fauna de ruimte en vormen de basis voor onze gezondheid, veiligheid en welzijn. Wij zetten ons in voor een natuurinclusieve samenleving, waarin natuur, economie en gezondheid hand in hand gaan. Groen en biodiversiteit bevorderen de kwaliteit van de leefomgeving. Dit doen wij samen met ruim twintig gemeenten die net als wij geloven in een gezonde, groene en veerkrachtige leefomgeving. De natuur draagt aantoonbaar bij aan lichamelijke en mentale gezondheid, het vermindert hittestress en het verbetert de luchtkwaliteit. Bovendien nodigt zo'n leefomgeving uit tot bewegen en ontmoeten.

Ons commitment als gemeenten

Als gemeenten spelen wij een unieke rol in de vormgeving van de leefomgeving, en wij nemen hiervoor de verantwoordelijkheid door natuurwaarden structureel te verankeren in ons beleid. Dit heeft concrete consequenties voor de manier waarop wij onze leefomgeving ontwerpen en beheren:

- **Iedere schop in de grond natuurinclusief:** bij elke ingreep in de openbare ruimte zijn kansen voor het toevoegen van groen en het versterken van de biodiversiteit het uitgangspunt.
- **We dragen bij aan een groenblauw netwerk van landschapselementen:** dit doen we zowel in het stedelijk als landelijk gebied.
- Ons groenbeheer versterkt de biodiversiteit: bermen, oevers en parken beheren we zó, dat dit de biodiversiteit stimuleert en de bodem- en waterkwaliteit versterkt.
- **Samenwerken met burgers en bedrijven:** we stimuleren initiatieven tot vergroening van tuinen, daken, scholen en bedrijventerreinen.
- **Sturen op brede welvaart:** we wegen de natuur structureel mee in keuzes die we maken over wonen, mobiliteit, economie en gezondheid.
- **Laagdrempelige toegang tot natuur Iedere wijk en elk dorp verdient een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.** Daarom zetten we in op laagdrempelige toegang tot groene ruimtes — plekken die uitnodigen tot ontmoeting, ontspanning en beleving van de natuur, en zo bijdragen aan welzijn en verbinding.

Zo maken wij natuurinclusief de basis voor ons beleid, en ons beheer van de openbare ruimte. Deze ambitie is ook in lijn met de Europese Natuurherstelverordening die de komende tijd ook in Nederland geïmplementeerd zal worden.

Oproep aan het nieuwe Kabinet

Als gemeenten vragen wij het nieuwe kabinet om steun om onze ambities te realiseren:

1. Structurele investeringen in groen in en rond woon- en werkgebieden, zodat een groene leefomgeving meegroeit en bijdraagt aan gezondheid en welzijn.
2. Versterking landelijke coördinatie voor natuurinclusief beleid, zodat overheden samen kunnen werken aan één samenhangende natuurinclusieve koers.
3. Landelijke aanpak van ongewenste milieu-emissies die de natuur onder druk zetten.
4. Voldoende middelen voor groenblauwe dooradering' die zorgt voor ecologische en landschappelijke en recreatieve verbindingen tussen stad en platteland.
5. Vastleggen en borgen van Basiskwaliteit Natuur

We verwachten dat het Rijk ook het goede voorbeeld geeft door:

- Inrichting en beheer op Rijksgronden via de Rijksuitvoeringsdiensten standaard natuurinclusief uit te (doen) voeren
- 'Natuurinclusief' in de EMVI-criteria bij aanbestedingen op te nemen om zo de markt uit te dagen;
- In alle Rijksprogramma's die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving (water, bodem en klimaatadaptatie, infrastructuur, verstedelijking en wonen, gezonde leefomgeving, landbouw en landelijk gebied, energie, ruimte voor economie, erfgoed, defensie) natuurinclusief als ontwerpprincipe te incorporeren.
- Tenslotte Nederland lijdt onder biodiversiteitsverlies, dus moet de natuur veel meer aandacht krijgen. Door natuur centraal te stellen, versterken wij onze steden en dorpen, we verbeteren gezondheid en kwaliteit van de leefomgeving. Zo bouwen we aan een veerkrachtig Nederland.

De gemeenten die het manifest ondersteunen en dit inmiddels hebben ondertekend zijn:

- Leidschendam-Voorburg (Marcel Belt)
- Rijswijk (Mark Wit)
- Delft (Frank van Vliet)
- Den Haag (Robert Barker)
- Leiden (Ashley North)
- Gorinchem (Mark de Boer)
- Almere (Jesse Luijendijk)
- Leiderdorp (Gebke van Gaal)
- Lansingerland (Michiel Muis)
- Voorschoten (Hubert Schokker)
- Goirle (Willem den Ouden)
- Zwolle (Anja Roelfs)
- Tilburg (Evelien Kostermans)
- Utrecht (Linda Voortman)
- Deventer (Jaimi van Essen)
- Zwijndrecht (Jacqueline van Dongen)
- Nijmegen (Cilia Daemen)
- Apeldoorn (Danny Huizer)

Ondersteund door Deltaplan Biodiversiteitsherstel en Collectief Natuurinclusief